

Djeca slomljenih krila

Sva su djeca tog dana bila na sniženju. Da se u gradu pojavi neki zalutali putnik, vjerojatno bi, ne znajući kakva je zaista sudbina onih koji bivaju spašeni od sumornog zatočeništva i zaslijepljen vjerom u dobrotu ljudskog roda, prosudio kako izlaskom iz krletke dijete postaje slobodno.

Frida je dobro znala da to nije tako. Već je dovoljno vremena provela upijajući način na koji je grad funkcionirao—znala je sve o ljudima: o čemu razgovaraju, kako se odnose jedni prema drugima i što ih potiče na postupke koji bi se u nekim drugim vremenima činili stravičnima. Više od svega bila je sigurna da kupnjom djeca ne postaju slobodna, nego samo izlaze iz jednog oblika ropstva i postaju dio drugog.

Ključomar¹ je prelazio s jednog kraja ulice na drugi i mlatarao rukama, dok je ogromni željezni ključ što ga je ponosno nosio oko vrata mrdao u ritmu njegovih koraka. „Mora da ga je strašno bolio vrat od te silne težine“, pomislila je Frida. „Iskoristite priliku! Svakog možete dobiti u pola cijene!“ vikao je i skakao pred prolaznike, od kojih su ga mnogi samo ignorirali.

„Neće vam to tako ostati! Uskoro će svi pokrepati ako ih ne želite!“ nastavio je očajničkim tonom.

Nakon još nekoliko uzastopnih povika i povlačenja ljudi za rukave u namjeri da bar malo zaradi, stari ključomar, razočaran neuspjehom i željan da na nekome iskali bijes, krenuo je natrag prema krletkama. Razmišljao je kako bi ga razveselilo da izvuče nekog klinca van i istuče ga. Često je to činio, a mnogoj djeci nije bilo potrebno dugo da se predaju smrti s obzirom na stanje boležljivosti i iscrpljenosti u kojima bi se nalazili tjednima. Sada kada ih je promatrala, Frida je shvatila kako je za djecu najbezbolniji odlazak sa svijeta upravo onaj koji se dogodi unutar krletke, daleko od dohvata zlobnih ruku koje ih žele smrskati svojim snažnim stiskom.

¹ Prodavač djece; čuvar ključa kojim se otvaraju kavezi.

„Ja želim!“ začuo se prodoran ženski glas. Ključomar se okrenuo i veselo poskočio kada je ugledao ženu u crnom kaputu koji je bio toliko dugačak da se vukao po podu. „Ja bih vrlo, vrlo rado uzela jednog“, nacerila se ona.

Gospođa se i dalje smijala nakon što je podigla glavu uvis. Kavezi koji su izgledom podsjećali na ptičje krletke, dovoljno veliki da u svaki stane jedan čovjek, bili su ovješeni o debelu metalnu rešetku što je prekrivala taj dio ulice. Činilo se kao da kavezima nema kraja, kao da se nebom protežu neobične svemirske letjelice tik pred lansiranje na tlo. „Kako bi bilo lijepo da se jednom zaista spuste i da je njihovim putnicima omogućen normalan život“, razmišlja Frida.

Unatoč umoru i klecavim koljenima koja su joj jedvice dopuštala da stoji, jedna je djevojčica skupila snage da priđe metalnim rešetkama i oblikuje namršten izraz lica. Odmah je privukla pažnju.

„Hrabro, veoma hrabro! Da te vidim s takvim ponašanjem vani!“ gospođa je kimnula ključomaru sugerirajući da želi kupiti baš ovu djevojčicu.

Frida je sve to promatrala sa sigurne udaljenosti. Bojala se približiti da je nečije okrutne ruke ne bi ščepale. Ipak, htjela je ostati u blizini. Sve što se događalo toj djeci strašno ju je pogađalo, no koliko god da je htjela pomoći im, znala je da da bi je njezina slabost spriječila u bilo kakvom pokušaju spasenja. Zato je ipak ostala po strani.

Ljestve koje je ključomar dovukao škripale su dok se penjao, a ključ oko vrata činio se sjajnijim nego ikad, baš kao da je naslutio kako će uskoro obaviti svoju funkciju.

Samo je jedan klik bio dovoljan da se iz susjedne krletke začuje vika, a način na koji je ključomar izvukao djevojčicu—onako grubo i nehumano, kao da rukuje životinjom—samo ju je dodatno osnažio.

„Pusti je na miru!“ plakao je dječak. „Ne vodite je!“ gledao je u gospođu u crnom kaputu nadajući se da će u njoj probuditi samilost.

Suze su mu natopile obraze, ali nisu uspjele isprati hladnoću s njezina srca. Čim je gospođa predala ključomaru svotu koju je morala, povukla je djevojčicu za kosu i natjerala je da hoda. Nakon toga obje su se stopile s gužvom u daljini, a Frida ih više nikada nije vidjela.

Dječak nije mogao prestati jecati dok mu je pogled i dalje letio ulicom ne bi li nekim čudom uhvatio sad već kupljenu djevojčicu. Čak su se i djeca iz obližnjih krletki, bar ona koja su imala snage da to učine, priljubila uz hladni metal pokušavajući utješiti slomljenog dječaka. Čuli su se topli izrazi poput: „Pronaći ćeš je“ i „Vidjet ćete se opet“, no sva buka koju bi stvorila njegova roba užasno bi naljutila ključomara pa bi primao kojekakve predmete u ruke i gađao u krletke da ih stiša.

Frida se trznula na svaki udarac. Nerijetko joj se događalo da ljudi bacaju stvari na nju, pogotovo kamenje, pa je strah već bio usijan duboko pod njezinim perjem što ju je štitilo od oštrem zime koja se spustila u grad.

Bojala se ljudi, pogotovo onih groznih zbog kojih je uvijek morala biti oprezna i spremna da poleti u slučaju ozbiljnije prijetnje, ali nešto ju je ipak zadržavalo u gradu; nije htjela ostaviti svu onu jadnu djecu samu. Bilo je to vrlo hrabro od nje—vrtjeti se oko glava nervoznih prodavača na tržnici da im ukrade pokoji komadić kruha i tako osigura sebi opstanak.

I u tom je trenutku osjetila iznenadnu navalu hrabrosti kako buktu u njoj, tjerala ju je da raširi svoja krasna krila i poleti prema dječakovoj krletki.

Dječak turobna izraza sjedio je sklopčan na sredini krletke i u početku nije pridavao mnogo pažnje ovom gostu; samo je prigrlio svoja kvrgava koljena još više k sebi i ponovno zalijepio pogled za gužvu u daljini u koju se ranije uvukla djevojčica s gospođom u crnom. Frida je prekidala tišinu povremenim kljucanjem ostataka hrane po metalu koji se prostirao ispod njih.

Nakon nekog vremena dječak je izustio: „Pronaći ću je. Znam da hoću. Jednostavno moram. Kako bi moja sestra izdržala bez mene?“ Primio je pticu u naručje i počeo je gladiti. Frida je bila nepomična.

„Možda bih i uspio pobjeći odavde, ali ne bih dugo izdržao vani. Vratili bi me natrag“, ogledao se po malom kavezu što je već dugo bio njegov dom. „A da me netko kupi, tko zna kako bi tek onda postupali sa mnom? Postao bih rob koji služi svojoj svrsi, a ovako barem nisam u funkciji, nego samo izlog koji čeka da ga netko odabere i uzme za sebe...“

Malo je kašljucao i onda krenuo opet: „Ti ne znaš kako je to biti zatočen u kavezu; ti si samo ptica i možeš odletjeti kamo poželiš, ali što je s našim krilima? Zašto ih i mi ne možemo raširiti i putovati nebesima dok naši vlasnici ljutito viču da im se vratimo?“ Zastao je i nešto mrmljao

samome sebi. Nakon toga je nastavio govoriti ptici koja se udobno šćućurila među njegovim dlanovima. „Treba nam netko tko će nam popraviti krila, ali ne znam postoji li trenutačno toliko snažna osoba da to učini.“

Zaplakao je.

„Frida moja, vrati se.“

„Frida, gdje si?“ govorio je i prstima prolazio kroz ptičje perje.

Tako je ptica i dobila svoje ime, a s vremenom se počela i odazivati na njega. Ponosno ga je nosila sve do kad ju hladnoća nije preuzela, čvrsto je stisnula i zdrobila, baš poput ljudskih šaka kojih se toliko bojala. Ptica je idućeg jutra uginula.